

Samlade minnen om Varväng från och med år 1854.

Gården har brukats av min släkt de senaste fem generationerna. Den var som alla andra gårdar i trakten arrendegård under godset Tista. 1854 kom Carl Andersson och hans fru Anna Maja Ersdotter som arrendatorer till Varväng. De fick tre barn, men hon gick bort alldeles för ung år 1862. Carl gifte senare om sig med Christina Catharina och de fick ytterligare nio barn. Ålderskillnaden mellan Axel som varl äldst, och Carl Oskar som var yngst, var hela 24 år.

År 1896 fick äldsta sonen Axel Karlsson och hans fru Albertina Andersdotter ta över arrendet vid Varväng. De flyttade då från Klockartorp, som de brukat tidigare. Under hans tid vid Varväng genomgick gården en stor förändring. Han odlade upp en stor del av slätterängarna till jordbruksmark och grävde väldigt många meter öppna diken. Det skulle vara ett öppet dike runt varje åkerlapp. Varje teg var liten, men det var säkert ganska jobbigt när den skulle plöjas och brukas med häst. Axel och Albertina fick tre barn, Ida född 1881, Einar 1897 och Edit 1899.

År 1900 flyttades gårdens byggnader från höjden ca 200 meter öster om nuvarande gårdsbebyggelse och byggdes ny på nuvarande plats. Man kan fortfarande se var grunderna finns. Det finns också några äppleträd och ett plommonträd kvar från den tiden. De ger alltid rikligt med frukt. En sort är för sur och två andra för söta, men ungdjuren verkar tycka om dem. Där upp finns det också en spricka i berget, där det alltid finns vatten. Den kallades för hållkaret. Dit släpptes djuren för att dricka, även på vintern. Höjden där huset tidigare låg har efter flytten alltid hetat Tomta. Andra benämningar på platser på gården är en hage längst i öster som kallas oxhagen. Den fick sitt namn på den tiden man körde med oxar. På lördagen vid middagstid när arbetsveckan var slut, gick man till den hagen och släppte oxarna. Där fick dom gå för att äta, vila och ha det skönt till måndag morgon. Oxhagen är väldigt naturskön. I mitten ligger en hassellund omgiven av aspar och betesmark. I april är ett stort område blått av blåsippor och någon vecka senare kommer vitsippor. En del av hagen är klassad som nyckelbiotop. Där får inte avverkas eller bortföras några växtrester. Hagen betas för närvarande av en grannes hästar.

År 1918 slutade Axel och Albertina som arrendatorer och höll auktion på djur och maskiner. Från auktionsprotokollet kan man se att de 12 korna kostade mellan 675 och 860 kr/st, 2 tjuvar 800 kr/st, 4 hästar mellan 1700 och 1975 kr/st och 1 sugga 525 kr. Axel och Albertina köpte sig ett hus (Solberga) i Stigtomta.

Arrendet togs nu över av äldsta dottern Ida och hennes man Herman Andersson. De kom från ett annat arrende vid Björnkullen i Bärbo. De hade med sig sina maskiner och djur. Därför fick svärföräldrarna lov att hålla auktion på sina grejer. Idas bror Einar och makan Hildur tog över arrendet vid granngården Salinge och hennes syster Edit och maken Robert arrenderade Tallstugan, så de bodde väldigt nära varandra. 1928 fick min farfar Herman möjlighet att friköpa Varväng och då gjorde han det. Tyvärr drabbades min farmor Ida av hjärnblödning, så redan 1933 fick min far, Gunnar Andersson och mor Märta Andersson, ta över Varväng av farfar. Fyra år senare, köpte han gården. 1933 dog farmor 53 år gammal. Jag fick aldrig träffa henne. På 1930-40-talet var en piga och en dräng anställda på Varväng plus att farfar Herman hjälpte till. Alla bodde i huset och var som familjemedlemmar. År 1936 fick vi elektricitet. Mjölkmaskinerna var bra att få. På 1940-talet började åkermarken täckdikas och alla öppna diken fyllas igen. 1947 köptes den första traktorn, en liten John Deere med handkoppling. Nu gällde det att lägga ihop tegar, så att fälten blev så stora som möjligt.

Den första bilen köptes 1950, en Opel Olympia. Före traktorns tid fanns det tre ardennerston på gården, varav två oftast hade föl. På hösten i slutet av oktober hölls en häst- och kreatursauktion vi slakthuset i Nyköping. Där såldes fölen eller ibland uppfödda till ettåringar. Maskinparken fick bytas ut mot större maskiner i och med traktorn intåg. Självbindare hade funnits sedan mitten på 30-talet och nu 1960 byttes den mot en liten bogsserad skördetröska. Far och mor, Gunnar och Märta Andersson, fick tre barn. Jag, Percy, är äldst och mina två systrar Siv, gift och bosatt i Göteborg, och Margareta, som tyvärr inte längre finns med oss. 1945 inreddes övervåningen och under en del av huset byggdes en källare.

1966 arrenderade jag och Birgitta Varväng av min far och mor. 1969 byggde vi ut ladugården till plats med 38 kor. 1972 köpte vi gården. Mjölkproduktion har alla år varit huvudsaklig inkomstkälla. Mellan 1968 och 1975 sålde vi också avelstjurkalvar till seminföreningar, bl a till Skara, Nyland, Eskilstuna och Tjustbygden. 1974 byggdes den äldre maskinhallen och 1990 byggdes maskinhallen vid bostadshuset. Den innehåller garage, pannrum med plats för veden plus maskinutrymme. 2003 installerades bergvärme, men den har endast använts sommartid de första åtta åren. Men sen tre år går den året runt.

Vi har tre barn och sex vuxna barnbarn. 2002 sålde vi de sista djuren och arrenderade ut gården till PG Jarlö, Kyrkbyn och Lars Andersson, Björktorp. Dom brukar marken och har betesdjur till betesmarken. Uthusen hyrs ut till förråd, husvagnar, båtar och kärra.

Nu har vi beslutat att sälja Varväng och hoppas att få en köpare som uppskattar det lugna fina läget.

Varväng 2014-06-22

Percy Andersson